

Kayëta ixinëm ir Timote in

Lilaya in

Akayëta ajo ex akinëm and ūyegwën baño Pol Timote aŋ. Epela el dëŋ baño feland mondako gayikwa anang nang baxo mëne ecës el ðam ex. Pol axwitan xwitan baño mëne bér fana këbi Kaxanu eni pemérand Atéfétan and Yesu bén ani kor na eni dind andiyen ajo xarak abi cémura ex na. Mëj baño felaxënënd Timote exo kapina ang ūoroda fo. Barikan ebi kwéyéstand bér wér këbi ecampëre, gë batakëra, do gë bér kë yepénënd ekwëta bén.

Er ex gér akayëta in:

End bapela band yél baño Timote ej: 1.1–2.26.

End ekapina do gë emélaya ed ekwëta xali gér ejata ej: 3.1–4.8.

Bepelatar bén do gë ofelar ol: 4.9–22.

Ecëmar el

1 ¹ Wëno Pol, parëxanda ir *Yesu *Kérisët hi këme ang ūandi këjo Kaxanu ak. Mëj fana ke me tefetérand end aniyen and bey'a baxo ayél këbo yél paň gë Kérisët ej. ² Wéj Timote këmi ūyegwénélind, wéj ar ex asëniwën ar pëlot gér yomb iram an. Awa Fabu Kaxanu do gë Yesu Kérisët, Axwën arebi an, yélëleni oyekax ol, gë axaýenan in do gë obetak ol.

End ecékwa do gë ekemën ej

³ Aşékwa këmo ūékwand Kaxanu, mëj ar këmo riyenind ang bano riyeninënd bëxarék bëram ak^a. Aşale këmo ūalend gë onden onjekax, do nand këme ūalerand yo, hik gëmëd, hik goyat, wéj aşalen këmi ūalenënd. ⁴ Mokofi xofi ke do aýandi ūandi ke mi watëdo exe nëngandéraxën, ga këme xwitand ang ūar baxi ongwën and baxe felerënde ak. ⁵ Axwita këme xwitand bëte ekwëta ed ðal ed xwëta këy' *Kérisët el. Ekwëta elo gér Loyis, ejix isoxari ūanawék, bëtaxënék gér norix Enis. Do aye nang këme wéj bëte aşot ūot këy' ekwëta elo. ⁶ Mëj ex, kemënalil anjëla and yél ki Kaxanu and ūalen këmi mokwëtan otaxan aŋ. Kérey' dangangan na këdi kë riwa. ⁷ Enimin angoc and yél këbo Kaxanu aŋ, and gë ojaŵ, and gë aŋana, do and gë orenik exo, axo gi ex

^a1.3 Bëxarék bér Pol bén Bëşewif bér bax sëfënd aye end Kaxanu hi bani ang rek gér kayëta ir Bëfilip 3.4-5 ak.

na angoc and gë anjiy. ⁸ Mal ey torond në end Atëfëtan and Yesu ej ang këme sorond wëno ak. Deyarayind osede or Axwën arebi ol, kërexì cëfënanënd na. Bëte kërexì cëfënandërand na endam ej, wëno andepëra andexëm aŋ. Barikan toroye në end Atëfëtan en gë panga ind Kaxanu iŋ.

⁹ Kaxanu, gë panga iŋo fexën këbo
do ūaceli këbo oŵenëk ol,
xarak ax gi ex na de ga ri këne benjekax,
barikan ga fëna baxo exo di mondako
në end oyekax or yël këbo paš gë Yesu Kërisët ej,
damana exo dixën ngwën iŋ.

¹⁰ Oyekax olo ūanayak gérégako
and ūanayaw ko Yesu Kërisët, Afexën arebi aŋ.
Mëj rëxëték panga ind ecës iŋ
do nécëténëgu këbo angoben and aniyanaŋ aŋ,
aniyan and gë ecës këm aŋ,
aniyan and këbo nangënënd Atëfëtan aŋ.

¹¹ Gë Atëfëtan aŋo hi këme afemëra, parëxanda, do asëyali.
¹² Bëte gér andiyen aŋo buňa këme toro ind këme sorond iŋ, bari axe cëfënanënd na. Gayikwa aye nang këme noyo ex ar xwëta këmo an, do mopëni fëni ke mëne axor ko xor exo kaxa er xwëtënan ke in, xali yatir akey apelatar.

¹³ Mëlayal eyeyan emënëk ed wëleli këye elo, gilex eyeyan ed këy sëf asëf gë ekwëta ed xwëta këyo Yesu Kërisët el do gë aŋana and hik gér ndexëm aŋ. ¹⁴ Kwëtayal gér emëkw edey benjekax bënd xwëtënan ki Kaxanu paš gë Angoc Amënëk and lëgék gér ola orebi aŋ.

End Onesifor do gë ekun edexëm ej

¹⁵ Timote, anang nang këy mëne ðek bër gér ebar ed Asi bën ūapëran ke, ado Fišel do gë Erëmošen dëj gér enga eno exëni.

¹⁶ Axwën *Yesu mëlayalebi gë axaÿënan Onesifor do gë ekun edexëm el gayik mëj laj baxe felënd me kemëna. Ado ga hi këme andepëra, abajo ūefënan na endam ej. ¹⁷ Ecëñëxët and yow ko ro gér Rom aŋ, ašalara ūalara ke gë obal osëm xali wat ke. ¹⁸ Awa Axwën Yesu mëlayalejo gë axaÿënan ir Axwën Kaxanu in, xali yatir akey apelatar. Wëj dëj anang nang këy nëmëc bela ðek ang récara ke gér Efes ak.

End ūoroda ir Kërisët ej

2 ¹ Awa wëj cëj asëniwën, kemënëlexi *Yesu *Kërisët gë oyekax orexëm ol. ² Do bëbëli këye ga këme sëfët mëréxand ir

otede odanjëm bën, kwëtënanëlëbi bela bër mokwëta, bër kë xor bën bëte enëbi têyalind bësëxe.³ Ang šoroda iyekax ir Yesu Kërisët fo, mal ey torond ang këme sorond wëno ak.⁴ Angëmëne ar yëlayak gér ošoroda an aÿandi ýandi këjo enjo nënganënd alëngw arexëm an endexëm ej, axo kwëndand na bënd aniyen and bër ax gi ex na ocoroda bej.⁵ Ar kë xashérënd an, ala ajo cosënd na angëmëne axo tief ex na šenene bacariya band okašér bañ.⁶ Ayan ar sëwëk gér oshënga orexëm an ýapëk exo gi aÿanar ar kë yamb er ko xana in.⁷ Pénilexi er këme rend in: Axwën an ayël ki yël onden ond exi pénixënënd beý dek oj.

⁸ Kwitayind end Yesu Kërisët ej, mëj ar xanik gér ecës an, mëj ar exo andëwëra and *Dafid an. Enj ex Atëfëtan and këme femërand aŋ.⁹ Në end Atëfëtan ajo këme soroxënënd xali fokéra këne nangëde ar ūwendërak fo. Bari eyey'an ed Kaxanu el cëj, ala ax kor na exo pokëra.¹⁰ Mëj ex, wëno axapina xapina këme me buñand toro ind ex yo, eni cotaxën bela bër yata këbi Kaxanu bën apexa and gë enjaran end din ir din aŋ, and ko yëlënd Yesu Kërisët aŋ.¹¹ Eyey'an elo ed mokwëta ex:

angëmëne gë Kërisët šës këne,
bëte gë mëj fo këne liyade.¹² Angëmëne axemëna xemëna
këne,
bëte gë mëj këne wunëde;
angëmëne enëjo yaxëtaye,
mëj bëte ayaxëta këbo yaxëtad.¹³
¹³ Mëj ar mokwëta ko bayi,
angëmëne ax bo ex na ga xwëta kënëjone,
gayik mën din ar hi ko an ko bayi.

End ariyenin ar Kaxanu ej

¹⁴ Awa bejо ýapëk eyëbi kwitanënd gér Amara, gér lëngw ir Kaxanu dëj, mëne eni kwëyetand ecampëre ed bënd gë ofëcak këm el, ecampëre ed bënd këbi nambelind bër obaxët el.¹⁵ Wëj, kemenal eyëbi têyalind šenene eyey'an ed dal el, ey canayaxënëd gér lëngw ir Kaxanu ang ar xaménék andien and fana këjo fo, ang ariyenin ar ajo cëfënan na.¹⁶ Kwëyëtal bënd kë yepënënd bënd Kaxanu bejо, tebël eyey'andëran ed ax başënënd na ekwëta el gayik bër watak mondako bën, oyey'andëran onjo fo këbi šapërelind gë Kaxanu.¹⁷ Eyey'an edebëen elo ang ikejën ind kë ýaňënd fo ex. Imene do gë Filet šëf gér bela bejо hi këni.¹⁸ Bën ga lap këni end dal ej, këni rey'araxënënd mëne anëka xucak ekani ed gér ecës el, do bërëmar wëlandëra këbi gér ekwëta ed xwëta këno Kaxanu.¹⁹ Barikan Amara and rëd ko Kaxanu aŋ,

aþayi kë bayi, ang rek Oñégw Oménék ak: «Axwën an anang nang këbi bër xwën këbi bën.» Do «Ar kë hëbëtand yo exo mac oワac or Axwën ol, ɳawëtalexo osëmbak ol^{b!}»

²⁰ Ar gë napul an, odëy'amb od šot ko gér iciŵ indexäm ok mar od otëx ex do mar od gë omak, ax gi ex na odëy'amb od kaþe do od kodî fo. Odëy'amb od xalanj ok, laj ko rixéraxënënd, þarikan odëy'amb okébëanaxik ok, gë bakey band ofëna fo ko rixéraxënënd. ²¹ Awa angëmëne ala exo ƿunëta do exo teb betëmbak bëj, ata ko hi ang edëy'amb ed këni rixéraxënënd yatir ofëna fo, ata ko hi ar yëlayak gér Axwën, do paþ gë ola orexäm ol, ko ȳana exo dind benjekax bend ex yo.

²² Awa wëj Timote, kwëyëtal betëmbak bend këni rind ocambenjar gë odënað bëj. Calayind or  enene ol, gë ekwëta el, gë aþana aŋ, gë angwëlëra aŋ, do gë oyekax ol, andamat gë bela bër këjo  alend Axwën Kaxanu gë emëkw emënëk bën. ²³ Koranélëbi bër këbi ȳandind en yeýandëra bëpenirëx, bend gë ofëcak këm bën. Anang nang këy mëne bëno gë ekeýer fo kë hatand. ²⁴ Xarak ariyenin ar Axwën an ax ñap ex na eni keýerënd gë bela. Ecëñëxët, er ȳapék exo gi: ar bëngw këjo onden gér bela dek, ar xamék osëy'ali, do ar kë bujand mbaþ. ²⁵ Gilexo ar këbi wérësétënd endëmane fo bër xorëk ecampëre bën, do exo yëland mëne Kaxanu arëca këbi rëca eni nëngwët ola orebën ol ebi pënixënënd ðal in. ²⁶ Gilexo bëte ar këbi wérësétënd endëmane fo ebi bakaraxën onden oŋ, do eni gënþtayaxën gér þamene band  abucara, mëj ar sëra babi eni dind oñandi odexäm an.

End bakey þapelatar ej

3 ¹ Wëj Timote, nangël wa mëne gér bakey þapelatar, mbaþ kë yëka. ² Gayikwa bela bën axwëj këni xwëj, do eni gi bëhan bër kodî. Afufénara këni ȳana eni pufénarand, do eni dafénarand. Aþir këno ȳana eno cirënd Kaxanu, do enëbi mëšenënd bëxarëk bërebën bën. Aþus këni ȳana eni cusënd bend Kaxanu bëj, do ado ebi din ala enjekax ano ȳana na eno cëkwand. ³ Oñëkw orebën oŋ mbaþ kë farëdadi xali eni gi gë axaýënan këm, bërena, bër gë anjus këm, bëxeýax, bër  usék enjekax. ⁴ Ayaxëta kënëbi ȳana enëbi yaxëtand bërebën bën, do eni gi xoýët xoýët. Ndafénan indebën iŋ këbi  iwen, do eni ñan bëndeþën bëj nëmëc Kaxanu. ⁵ Aliya këni ȳana eni diyand nangëde bër xwëta këjo Kaxanu fo, xarak gér oñëkw orebën ahëp hëp këni panga ind ekwëta iŋ. Ata nacëtalëbi caw bela bërako rako bën. ⁶  ef gér bela bëjo exëni,

bër kë lilënd gér bëciw do kënëbi yifand bësoxari bësitarak gér ekwëta bën, bësoxari bér wér këbi bëñëjënat bën, bësoxari bér kë sëfënd oñandi od ex yo.⁷ Bësoxari bëjo din këni sëy'and, bari din ani korënd na eni nang dal in.

⁸ Ang bani hëpënd Yanes gë Yambëres end Moyis ak, bér kë sëyalind benëgwës bën mondako fo këni hëpënd eni kwëta dal in^c. Ata bëjo bér gë onden otëmbak exëni, do ekwëta edebën el dek yepëk. ⁹ Barikan enëgwës end bela bëjo ej dek kë fëlëtar, ang ebax end Yanes do gë Yambëres ak. Ala ax bo na ga këbi baxët.

End aniyen and Pol ej

¹⁰ Wëj cënj, aye sëf këy er këme sëyalind in, bëte aye wat këy ang wëlaya këme ola oram ak. Anang nang këy bebér këme fénand me di bën. Anang nang këy bëte ekwëta edam el, ebuña ed buña këme el, ang ke balënd end bela ak, ang xemëna këme ak. ¹¹ Anang nang këy bëte ang narëndëra këne ak, do ang soro këme gér angol and Añécoş, gér and Ikoñom, do gér and Lisëtér ak. Bëte toro ind fe bayik ame buña ex na? Barikan Axwën an din ke racëtënd gér toro ind ex yo. ¹² Dek bér këbi ýandind eni diya ang këjo ýapanënd Yesu Kërisët ak bën, arixëra kënëbi ýana enëbi dixërand. ¹³ Barikan bëyëjënat bën, gë bëyifa bën din këni ýana eni mendërand do eni basënd eñëjënat ej, enëbi nambelind bësëxe ang nambëra këni bën ak.

¹⁴ Barikan wëj, bayil ga xwëtaya këy bënd sëy'a këy do fëni ki mëne dal dëj ex bëj, ga nang këy ako noyo sëy'ali ki. ¹⁵ Elod inëmëta ga nang këy wa Oñégw Omënëk ok. Awa Oñégw Omënëk oko fo kë xor exi yél orenik ol, ey cotaxën apexa and këbi yélënd Yesu Kërisët bér xwëta këjo aŋ. ¹⁶ Oñégw Omënëk od ex yo gér Kaxanu xaniwék do ofëcak or kë wëlawënd ol ex: osëy'ali ol, gë ewërësët ed bér kë lifënd el, gë edebët ed bësëmbak el, gë ekadac ed gér or šenene el,¹⁷ exo gixën ala ar wak end Kaxanu an, ar kë xorënd exo di enjekax end ex yo.

End epemëra ed Atëfëtan ej

4 ¹ Awa Timote, gér lëngw ir Kaxanu do gë ir Yesu Kërisët, mëj ar kë bakaw ebi kiti bela an, hi këni bëbëngw, hi këni bësësëk, këmi xarand gë obal osëm. Axara këmi xarand në end akey and ko bakaw ej, në end owun orexëm ej, ² pemërayind Atëfëtan aŋ, dey'arayind nand ex yo, saxan ki nde, lakan ki nde. Wërësëtindëbi

bela bën, dexërayindëbi, kemënindëbi, bujanindëbi and këyëbi sëyalirand aŋ.³ Gayikwa næ eyow ex amëd and bela bën abi ñana na ebi ñandind or osëyali or däl ol. Ga këbi ýana ebi kanjënd ebaxët ed oñandi odebën el, ašala kënëbi ýana enëbi caland bësëyali bër bësëyali.⁴ Banëf bandebën baŋ këni haňtali gë däl in, do eni kwënda obaxët or bendacan.⁵ Barikan wëj, gil gë anjus gér beý dëk, bujayind ado ey torond, pemërayind Atëfëtan aŋ, balékënaliyind andiyen and fana ki Kaxanu aŋ.

⁶ Wëno cëŋ, anëka hi këme ang ešeñ-ceb ir këni xoşend næ ſadaxa fo, do oñe ondam oŋ dëŋ haňtëguk mondako.⁷ Anëka xaxër këme okaxër ond ýap bax me kaxër oŋ, ahata haňtë këme andiyen andam aŋ, do aye wëlaya këme ekwëta ed xwëta këmo Kërisët el.⁸ Ata elod gérëgako, acosa and or ſenene and fenin ke aŋ, Axwën Yesu, mëŋ ar ex axiti ar ſenene an, ayël ke yélëd yatir akey apelatar. Ayël këbi yël bëte bër han këjo do këno ſenind exo bakaw bën, axi gi ex na wëno fo.

Bepelatar beŋ

⁹ Kemënal ey yow aýand ro gér ed hi këme.¹⁰ Demas cëŋ, aýanjetä ýanjetä ke gayik bënd gë okey oko xëbënan këjo némëc, kwël yé ko de gér Tesalonik. Këresanjës aýe yé ko gér ebar ed Galasi, do Tit, gér ed Dalëmasi.¹¹ Luk gabat bayik ro gë wëno. Awa teférëgudën gë Marëk and këy yowënd aŋ gayik mbaŋ ke récati gér andiyen.¹² Alaŵën laŵën këmo Tišik gér Efes.¹³ And këy yowënd aŋ, mélaliwëd ocud otëm ond sebëgu bame gér Tërowas, gér iciw ind Karëpos oŋ. Mélaliwëd bëte bakayëta baŋ, adofa bakayëta band monëkw baŋ.¹⁴ Alekësandér, asap an, mbaŋ rixëra ke. Axwën an, aŵashën këjo wašën bandixa bandexëm baŋ.¹⁵ Wëj bëte kwëýétalo gayik mongwérëna wérëna baxo ga xey këjo osëyali orebi ol.

¹⁶ Yatir ūac ke añanar axiti an, gabatak ax yow bana exe danjetä: dëk ſapëran bane. Bari Kaxanu kërebi nëp na næ enjo.¹⁷ Axwën an wa lanjetä baxe, do xemën ke, eni wëlaxën Atëfëtan aŋ pab gë wëno, dëk benëng beŋ. Do Axwën an mondako racët ke gér etëy ed yëraŋ.¹⁸ Aracët ke racët gér eñejënah end ex yo, afexën ke fexën, do exe mëla yaj gér orën, gér ed wun ko. Duwanëjone mëŋ ar gë enjaran end din ir din an! Amen!

Ofelar ol

¹⁹ Aşëma këmëni şëmand Përisëka, gë Akillas do gë bër ekun ed Onesifor bën.²⁰ Erasët cëŋ, gér Koreňët bayiw ko, do Tërofim fo sebëgu këmo aşëxwëra gér Mile.²¹ Kemënal ey yow ðamana ex

ŋatëgu ay'êm in. Ebulos, gë Pudejës, gë Linos, gë Këloja, do dëk
bëëmaÿe bëj ki šëmand. ²² Awa Axwën an gilexo gër onden ondey!
Yelëlenjun oyekax orexëm ol!